

SUGU SAGLABĀŠANA UN PĒTĪJUMI

ALESANDRO DI MARCIO (ALESSANDRO DI MARZIO), *zinātniskais konsultants*

2020. gadā sadarbojāmies gan ar Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāti, gan Mursijas universitāti Spānijā. Covid-19 pandēmijas apstākļos zinātniskajam darbam bija savi ierobežojumi, tomēr to pilnībā nepārtraucām.

Dzīvnieku uzvedības pētījumi zoodārzā. Turpinājās Mišmi takinu (*Budorcas taxicolor taxicolor*) etoloģijas pētījums. LU Bioloģijas fakultātes studente Elza Anna Pole maijā aizstāvēja kursa darbu Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas katedrā un vasarā turpināja takinu novērojumus, vācot datus bakalaura darbam. Pirmoreiz dzīvnieku uzvedības pētījumos sadarbojamies ar EEP – ar takina EEP koordinators atbalstu saņēmām analīzei videomateriālus no vairākiem citiem EAZA zoodārzjiem.

- Pole E. A. 2020. Mišmi takina *Budorcas taxicolor taxicolor* uzvedības pētījumu metožu salīdzinājums Rīgas Nacionālajā zooloģiskajā dārzā. Kursa darbs. Rīga: Latvijas Universitāte, Bioloģijas fakultāte, Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas katedra.

Ekotoksikoloģiskie pētījumi. Otro gadu pēc kārtas turpinājām sadarbību ar Mursijas universitāti, veicot Baltijas jūras pelēko roņu (*Halichoerus grypus*) ekotoksikoloģiskos pētījumus. Mursijas universitātē tika veikta

2019. gadā ievāktu roņu audu paraugu analīze, nosakot dzīvsudraba un selēna saturu. Ar Covid-19 pandēmiju saistīto ierobežojumu dēļ (ierobežots laiks darbam laboratorijā) neizdevās laikā veikt pilnīgi visas plānotās analīzes, tomēr datu materiāls bija pietiekams, lai Alisija Dīasa Urtado 2020. gadā sekmīgi aizstāvētu maģistra darbu dzīvnieku menedžmenta specialitātē. Šis ir pirmais diplomdarbs ekotoksikoloģisko pētījumu projekta ietvaros.

- Días Hurtado A. 2020. Mercurio y Selenio en foca gris (*Halichoerus grypus*) del golfo de Riga, Mar Báltico. Trabajo de Fin de Máster. Universidad de Murcia.

Savukārt LU Bioloģijas fakultātes Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas katedrā maijā tika aizstāvēts pirmais kursa darbs par smago metālu piesārņojumu, analīzi veicot pēc atšķirīgas metodikas.

- Vira S. R. 2020. Dzīvsudraba piesārņojums pelēkā roņa *Halichoerus grypus* audos. Kursa darbs. Rīga: Latvijas Universitāte, Bioloģijas fakultāte, Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas katedra.

2020. gadā ievācām bioloģiskos paraugus no vēl 20 Rīgas līča krastā izskalojamiem pelēko roņu mazuļiem, kuri pavasarī tika nogādāti zoodārzā. Pašlaik ekotoksikoloģiskajos pētījumos iesaistīts viens students Latvijas Universitātē un divi – Mursijas universitātē.

Mišmi takinu (*Budorcas taxicolor taxicolor*) grupa ar mazuli.
Mishmi Takin group with a young.

Foto: Māris Lielkalns

Kokvaržu populācijas pētījumi Kurzemē. 2019. gadā sākām Eiropas kokvardes (*Hyla arborea (orientalis)*) populācijas monitoringu un ekoloģijas pētījumus (kokvardes populāciju Latvijā savulaik atjaunoja Rīgas zoodārzs, 1988.–1992. gadā veicot reintrodukciju). 2020. gadā pandēmijas dēļ monitoringu nācās atlikt, bet ceram to atsākt 2021. gadā.

28. janvārī Alesandro Di Marcio Latvijas Universitātes 78. Starptautiskajā zinātniskajā konferencē uzstājās ar referātu "Preliminary results of the census of European tree frog (*Hyla arborea*) in Kurzeme" ("Primārie rezultāti par Eiropas kokvardes (*Hyla arborea*) uzskaiti Kurzemē").

Entomoloģiskie pētījumi. Pēc zoodārza Insektārija entomologa Aleksandra Napolova iepriekšējo gadu ekspedīciju materiāliem 2020. gadā klajā nāca zinātniska publikācija:

•Telnov D., Drumont A. 2020. Revisional notes on *Trictenotoma* Gray, 1832 (Coleoptera: Trictenotomidae) in Indochina bioregion, with description of a new species. – Annales zoologici (Warszawa), 70(2): 205–227.

Kā savvaļā klājas Rīgas zoodārza melnajiem grifiem? 2020. gadā saņēmām labas ziņas no nevalstiskās organizācijas "Zaļie Balkāni", kas LIFE projekta ietvaros 2018. gadā savvaļā izlaida divus jaunus melnos grifus (*Aegypius monachus*) no Rīgas zoodārza – Bojanu (šķilusies Rīgas zoodārzā) un Rīgu (šķilusies filiālē "Cīruļi"). Abiem mūsu putniem savvaļā klājas labi.

Rīga savvaļā Alpos – Augstā Tauerna nacionālajā parkā Austrijā.

Rīga at the Hohe Tauern National Park, Austria.

Foto: Richard Straub

Rīga Mesolongijā Grieķijā savvaļas melnā grifa pavadībā.

Rīga at Missolonghi, Greece, together with a wild Cinereous Vulture.

Foto: Dionysis Mamasis

Melnā grifa **Bojanas** pārvietošanās savvaļā 2018.–2020. gadā (GPS dati, "Zaļie Balkāni"/Зелени Балкани).

Movements of Cinereous Vulture "Boyan", 2018–2020, after the release to the wild within the project "Vultures back to LIFE – Bright Future for Black Vulture in Bulgaria" (GPS data provided by Green Balkans/Зелени Балкани).

GPS dati rāda, ka 2020. gadā **Bojana** uzturējās Ankaras apkārtnē Turcijā – rajonā, kurā ir melno grifu kolonija. Savukārt **Rīga** ziemoja Grieķijas dienvidos, bet vasarā šķērsoja plašas teritorijas tālāk ziemeļos, gan iegriežoties Alpos, gan apceļojot Balkānus. 2020. gadā Rīga pirmoreiz iegriezās arī Kresnas kanjonā Bulgārijā – rajonā, kur 2018. gadā tika izlaista savvaļā. Rīga turklāt tika novērota otra melnā grifa sabiedrībā. Tas vieš cerības, ka Rīga sav-

vajā varētu izveidot pāri un atgriezties ligzdot Bulgārijā, kur melnie grifi nav ligzdojuši vairāk nekā 50 gadus.

Diemžēl Bojana un Rīga ir vienīgie no Bulgārijā izlaistajiem melnajiem grifem, kas izdzīvojuši. Pārējie pieci reintrodukcijas projekta grifi divu gadu laikā savvaļā gājuši bojā. Neatļauta saindētas ēsmas izlikšana plēšņu iznīcināšanai arvien ir būtisks faktors, kas apdraud melnos grifus Eiropas dienvidos.

Melno grifu vairošanas voljers Rīgas zoodārza filiālē "Čiruļi". *The breeding enclosure of Cinereous Vultures in the Riga Zoo's Affiliate Čiruļi.*

Foto: Māris Lielkalns

Melnā grifa **Rīgas** pārvietošanās savvaļā 2018.–2020. gadā (GPS dati, "Zaļie Balkāni"/Зелени Балкани).

Movements of Cinereous Vulture "Rīga", 2018–2020, after the release to the wild within the project "Vultures back to LIFE – Bright Future for Black Vulture in Bulgaria" (GPS data provided by Green Balkans/Зелени Балкани).